

MESAČNÍK SAMOSPRÁVY

ROČNÍK 17

NÁKLAD 3700 KS

WWW.FILAKOVO.SK

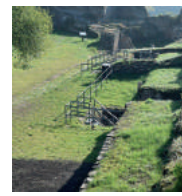
Mesto začína s rozdáváním kompostérov

Od tohto roka je povinné separovať už aj kuchynský odpad. Prvé dostanú možnosť rodinné domy. **3. strana**

Október je Mesiacom úcty k starším

Hoci pandémie stále neumožňuje organizovanie tradičných zábav, na jubilatov nezabudli. **4. strana**

Filakovský hrad je opäť atraktívnejší

Po rokoch prác sa ukončila rekonštrukcia stredného hradu. Vďaka nej pribudli nové turistické atrakcie. **5. strana**

Do ciest pri Filakove zainvestujú viac ako štyri milióny eur

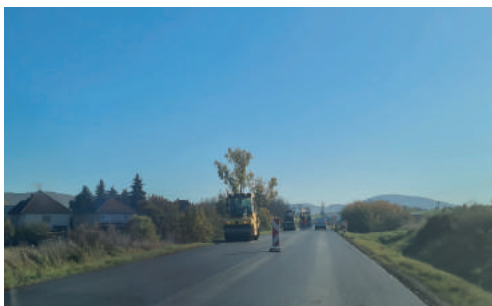
Výborné správy pre Filakovčanov i obyvateľov regiónu. Po rozsiahlej rekonštrukcii obchvatu Filakova, ktorú v týchto dňoch dokončuje Slovenská správa ciest, sa bude rekonštruovať aj desať kilometrov dlhý úsek spájajúci Filakovo so Šuricami. Banskobystrický samosprávny kraj (BBSK) na tento účel získal z eurofondov vyše dva a pol milióna eur. Zčať by mohli ešte tento rok.

Nový asfalt medzi Filakovom a Kľačanmi

V týchto dňoch sa dokončuje rozsiahla rekonštrukcia cesty prvej triedy, ktorú množstvo Filakovčanov využíva každý deň. Ako informoval hovorca Slovenskej správy ciest Martin Guzi, kompletne nový asfalt dostal celý úsek cesty I/71 od Filakovských Kľačan až po obchvat Filakova (pred obcou Biskupice). „Jednalo sa o veľkoplošnú opravu asfaltového krytu v dvoch vrstvách s využitím geomreže na spevnenie uložených vrstiev asfaltu. Oprava sa realizovala na úseku v dĺžke 6,56 km,“ upresnil hovorca s tým, že celkové náklady na realizáciu sa vyšplhali na bezmála dva milióny eur. Zhotoviteľom stavby, ktorá sa práve finalizuje, je Združenie Stred Eurovia – Doprastav. „Práce prebiehajú za plnej premávky vo voľnom jazdnom pruhu pre oba smery jazdy. Doprava je počas prác stále regulovaná zodpovednými osobami zhotoviteľa, počas technologických prestávok svetelnou signalizáciou.“

Vyššie dva milióny zainvestuje aj župa

Obnova časti cesty medzi Filakovom a Lučencom nie je poslednou veľkou investíciou do

Obnovili vyše 6-kilometrový úsek v smere do Lučenca.

okolitých ciest. Ako TASR informovala hovorkyňa BBSK Lenka Štepánková, župa rekonštruuje takmer desať kilometrov dlhý úsek cesty II/571, ktorý je v značne poškodenom stave. „Intenzitou dopravy, jej preťažovaním a nedostatočným odvádzaním dažďovej vody z povrchu komunikácie cez zanesený nespevnený rigol dochádza k strate stability krajnic a komunikácie, čoho dôsledkom bolo poškodenie povrchu cesty pozdĺžnymi, priečnymi a sieťovými trhlinami,“ vysvetlila Štepánková.

Práce majú prebiehať v katastri mesta Filakovo a obcí Šíd, Čamovce a Šurice. Podľa našich informácií kraj v rámci projektu komplexne obnoví Mlynskú ulicu a riešiť bude aj neprehľadnú dopravnú situáciu na „V“ križovatke pri cintoríne. „V intraviláne obcí bude oprava komunikácie pozostávať z odfrézovania existujúcej vozovky a polozenia nových konštrukčných vrstiev komunikácie, v miestach zlej únosnosti vozovky bude pod asfaltové vrstvy uložená geomreža. V extraviláne novú asfaltovú vrstvu nanesú

V rámci projektu vyasfaltujú aj Mlynskú ulicu.

Doprava sa má zmeniť aj na neprehľadnej križovatke.

na existujúcu komunikáciu, odfrézované budú len miesta častého výskytu rozpadu vozovky,“ ozrejmi-la hovorkyňa. V rámci rekonštrukcie kraj počíta aj s komplexnou opravou ôsmich mostov a 14 priepustov. Pri obci Šíd bude vybudovaná aj nová zastávka so zastávkovým pruhom.

Na rekonštrukciu cesty II/571 použijú dotáciu EÚ z programu IROP. „Vysútažená cena diela predstavuje viac ako 2,54 milióna eur, zhotoviteľom bude spoločnosť Eurovia SK. Začiatok stavebných prác bude závisieť aj od poveternostných podmienok, práce by však mohli odštartovať ešte koncom tohto roka,“ uzavrela.

Kludia Mikuš Kováčsová

V meste pribudnú dva nové názvy ulíc

Vo Filakove pribudnú dve nové ulice. Vzniknú vďaka očakávanej výstavbe nových rodinných domov v dvoch lokalitách. Pomenované budú po významných osobnostiach histórie mesta.

Mestské zastupiteľstvo na svojom septembrovom zasadnutí schválilo názvy dvoch nových ulíc. Tie vzniknú v dvoch lokalitách, kde bude v blízkej budúcnosti prebiehať výstavba nových rodinných domov. „Prvá sa nachádza pri štadióne FTC, vedľa Športovej ulice. Aj preto sme navrhli novovzniknutú ulicu pomenovať podľa Viliama Hulitu, niekdajšieho riaditeľa filakovského závodu a súčasne mecenáša a prvého čestného prezidenta futbalového klubu FTC,“ ozrejnil ve-

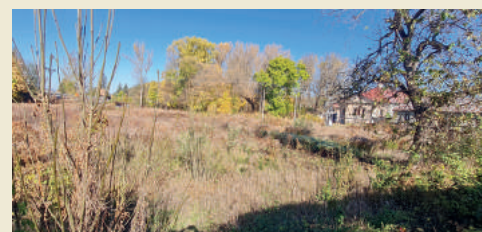
dúci oddelenia vnútornej správy MsÚ Norbert Gecso. Poslanci schválili názov novej ulice v podobe Ulica Viliama Hulitu, maďarský názov bude Hulita Vilmos utca.

Druhá lokalita, v ktorej onedlho pribudnú nové rodinné domy, sa nachádza v niekdajšom parčíku za Cebriánovou kúriou (bývalá stará poliklinika). Ulica bude na základe rozhodnutia poslancov niesť meno Ulica Cebriánova, po maďarsky Cebrián utca. „Okrem blízkosti kúrie je dôvodom, že viacerí členovia tejto rodiny výraznou mierou prispeli k obohateniu spoločenského života v našom meste,“ doplnil Gecso a dodal, že mesto tak bude mať od 1. novembra spolu 71 ulíc.

kmk

Ulica Viliama Hulitu vznikne pri štadióne FTC.

Nová ulica ponesie meno Cebriánovcov.

Rubrika: Zo zasadnutí MsZ

MsZ z 30. septembra

Po oficiálnom otvorení zasadnutia, schválení a doplnení bodov programu rokovania, voľbe návrhovej komisie, zapisovateľa a overovateľov zápisnice, bola prvým bodom zasadnutia informácia o výsledku výberových konaní na funkciu riaditeľa v ZUŠ a MŠ Daxnerova. Na poste riaditeľa ZUŠ vystriedala Zorána Ardamicu pedagogička Viktória Baucseková, v materskej škole ostáva na svojom poste Danica Vargová. Nasledoval bod s interpeláciami poslancov. Ako prvý predniesol interpeláciu poslanec Fehér, ktorý požiadal o zaradenie do budúročného rozpočtu zabezpečenie ozvučenia a hlasovacieho zariadenia pre MsZ. Poslanec Rubint žiadal o opravu lavičiek na Podhradskej ulici pri buste Hulitu, zabezpečenie poriadku pri novinových stánkoch, kde sa stretávajú ľudia, popijajú a vzniká neporiadok. Ulica Baštová – potulujúce sa psy v podhradí, ktoré rušia obyvateľov mesta aj turistov. Využil priestor na odkaz cez médiá pre Slovenskú poštu, kde sa na pobočke v meste tvoria hodinové rady a Filakovčania chodia radšej vybavovať agendu do okolitých obcí. Ľudia to vnímajú negatívne a treba na vedenie vytvoriť tlak. Primátor reagoval na stánky, ktorým sa samospráva venuje roky. Chceli zakázať predaj alkoholu v stánkoch, ale VZN ani vyššie nariadenia to mestu nepovoľujú. Jediná možnosť by bola nepovoliť stánky na verejných priestranstvách, čím by sa ohrozila zamestnanosť a malí podnikatelia. Kontroly sú v poslednej dobe denno-denné. Náčelník Benčík opísal, že zachytili podnet na City monitore z Biskupickej ulice. Išli za obyvateľmi, vypočuli si sťažnosti a odvtedy tam prebiehajú kontroly s MOPS. Podnikateľ reguloval predaj alkoholu zo stánkov od 6:00 do 18:00, viac urobiť nemôžu. Žiada obyvateľov, aby zakaždým volali hliadku, aby vedeli ľudí prichytiť pri čine a riešiť. Primátor doplnil, že je zákaz piť alkohol na verejných priestranstvách, ale takýto predaj „poldecákov“ nabáda ľudí piť ich na mieste a nenosiť domov. Musel by sa zmeniť zákon, aby sa

toto natrvalo vyriešilo. Primátor reagoval aj na psy, ktoré vníma, že ich je celkovo v meste viac. Útulok robí, čo môže, ale má obmedzené kapacity. Pošta - po rekonštrukcii sa zmenil počet okien, zmesť sa tam menej ľudí, sami sa obmedzili. Riešiť sa to asi nedá, keď sa sami obmedzili prestavbou. Ďalšia bola interpelácia poslanca Flachbart. Prebehli Palócke dni, Hradné hry a chcel sa poďakovať inštitúciám a mestu za dobre zvládnutý program po covide, za čo boli ľudia vďační. Poslankyňa Szvorák interpelovala vedenie na prijatie prísnejších opatrení na riešenie bezpečnosti mesta, kedy viacerí obyvatelia boli počas víkendov, najmä počas kultúrnych podujatí, zbití a hrozia „vojny“ skupín. Súčasná opatrenia sú nedostatočné. Viceprimátor reagoval, že sa stali výtržnosťami v Roxy bare, Cimet bare a to mesto okamžite riešilo skrátením ich otváracích časov. Cimet bar prijal, Roxy bar sa odvolal do Banskej Bystrice. Pred tromi týždňami sa stala hromadná bitka, kedy skupina nefilakovských Rómov sa pobila v bare a následne vonku, po čom majiteľ Roxy baru prisľúbil zrušenie diskoték. Odvtedy prebiehajú kontroly na pitie alkoholu, v čom sa bude pokračovať. Napadnutí neboli žiadni náhodní občania, šlo o skupinovú bitku. Mesto to bude naďalej riešiť obmedzovaním akcií, ktoré priťahujú mladých z okolitých obcí, ktorí robia výtržnosťami. Ku každému prípadu pristupujú individuálne a striktné. Primátor dodal, že tento jav sa objavil po zrušení lockdownu. Je to jav aj po zrušení krčiem a potravín v okolitých obciach po zlej ekonomickej situácii. Preto prichádzajú do Filakova a pod vplyvom alkoholu vyvolávajú bitky. Epicentrá boli vždy tieto dve krčmy, verí, že sa situáciu už upokojí. Poslanec Eibner interpeloval, aby mesto kontaktovalo prevádzkovateľa kontajnerov na šatstvo, ktoré sú málokedy vyprázdňované, a tak sa deje vyťahovanie šatstva a vzniká neporiadok. Druhá interpelácia je ohľadne prichodov pri Námestí slobody – viackrát riešená téma. Viceprimátor reagoval, že VPS má kľúče od kontajnerov a sami vyprázdňujú kontajnery a zbierajú oblečenie

v telocvični, aby nebolo priveľa šiat. Kontajnery sú zabezpečené proti vyťahovaniu, avšak ľudia sú vynaliezaví a vyťahujú ich domácky vyrobenými hákmi. Riaditeľ VPS priblížil, že museli na šiestich kontajneroch vymeniť 27 zámkov, lebo ich rozlámali. Zároveň šaty nevyťahujú preto, že je to preplnené, ale práve vďaka hákom, pretože za prvý polrok vyzbierali 5,5 ton, čo je obrovské množstvo, ktoré sami vyprázdňujeme a uskladňujeme, čo iné mestá prevažne nerobia. K príchodom reagoval vedúci oddelenia majetku mesta Varga – je to problematické. Mestu patrí iba pôda, dlažba a strecha, steny majú súkromných majiteľov. Vyjednávajú s majiteľmi o hodnote, aby sa to dalo zamurovať. Zatiaľ sa to tam neustále čistí a dezinfikuje, ale nemá to efekt.

Po rozsiahlom bode interpelácií predniesol viceprimátor Visnyai výsledky zasadnutí komisií pri MsZ. Rokovanie pokračovalo monitoringom plnenia programového rozpočtu mesta a rozpočtu jeho príspevkových a rozpočtových organizácií za prvý polrok 2021. Podrobné hodnotenie rozpočtov mesta a všetkých organizácií sú dostupné medzi materiálmi k tomuto zasadnutiu na stránke mesta. Po krátkej prestávke nasledoval náčelník Gabriel Benčík, ktorý predstavil výsledky práce mestskej polície za druhý kvartál roka. Informoval aj o konkrétnych riešených prípadoch, napríklad riešení problému s tromi bezdomovcami, ktorí boli dlhodobo v uliciach mesta a spôsobovali aj výtržnosťami. Z nich jeden je dnes už umiestnený do ústavu, druhý vo väzení a tretí zomrel. Priblížil aj ich zásahy a preventívne kontroly súvisiace s bitkami a výtržnosťami začínajúcich v spomínaných baroch. Do mája riešili najmä koronavírus, po uvoľnení opatrení rušenie nočného kludu a spomenuté výtržnosti. Prevenciu a zásahy počas víkendov robili spoločne s miestnym obvodným oddelením PZ, MOPS, so psodvomi aj „pémjéčkarmi“. Podrobne sa tiež vyjadril ku všetkým interpeláciám poslancov. Poslanec Eibner reagoval, že nie vždy sú na chybe len pohostinstvá. Množstvo partíi prichádza podľa neho na domáce „párty“. Teší ho preto, že

riešia rušenie nočného kludu, čím sa tomu dá predísť. Upriamil pozornosť, že začína zimné obdobie a zas bude problém s nasťahovaním sa bezdomovcov do prázdnych budov a rozmáha sa činnosť, kedy im za určitý poplatok toto povoľujú samotní majitelia nehnuteľností. Zároveň ocenil prácu mestskej polície, ktorá sa posunula výrazne k lepšiemu. Nasledoval bod o návrhu VZN mesta o výške príspevku na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta. Prednostka mestského úradu vysvetlila, že je nevyhnutné upravovať toto VZN, nakoľko vláda zrušila obedy zadarmo pre deti, ktoré nie sú zo sociálne znevýhodnených rodín. Mali sa meniť pásma na zabezpečovanie potravín, jednotná cena za obed je určená ministerstvom školstva. Ceny potravín však stúpili a ministerstvo zmenu pásem nevykonalo. Bude nevyhnutné upraviť naše cenníky.

V ďalšom bode rokovali poslanci o návrhu na úpravu VZN mesta o názvoch ulíc a verejných priestranstiev. Úprava VZN bola nevyhnutná, nakoľko v meste čoskoro vzniknú nové obytné ulice, a to vedľa štadióna FTC a za Cebriánovou kúriou. V rámci tohto bodu preto schválili názvy nových ulíc v podobe Ulica Viliama Hulitu a Cebriánova ulica. Ohľadne vznikania obytných ulíc informoval vedúci oddelenia výstavby Vanko, ktorý priblížil, že za Cebriánovou kúriou už má investor právoplatné stavebné povolenie a povolenie na inžinierske siete. Zatiaľ nemáme informáciu, kedy chce investor inžinierske siete začať stavať. Ulica pri štadióne je v štádiu, že tam bude mať investor stavebné povolenie až v budúcom lete. Desiatym bodom boli majetkovoprávne záležitosti mesta, za ktorými nasledovali správy predložené hlavnou kontrolorkou mesta. Zasadnutie pokračovalo návrhom na úpravu Štatútu mesta Filakovo. Zistilo sa, že časť Egreša sa nachádza na katastrálnom území Filakovských Kováčov. Názov mesta nebol v štatúte v jazyku národnostnej menšiny a našli sa ďalšie formálne nedokonalosti, kvôli ktorým bolo potrebné štatút upraviť, na čom mesto spolupracovalo s advokátkou **pokračovanie na str. 4**

Začínáme s rozdávaním kompostérov

Od tohto roka je na Slovensku povinné separovanie biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu. Vo Filakove na tento účel prebieha **od pondelka 25. 10. do konca novembra** prvá fáza doručovania kompostérov do rodinných domov. **Každému rodinnému domu (každé súpisné číslo) prináleží jeden kompostér.**

AKO ZÍSKAM KOMPOSTÉR?

V prvej etape (25. 10. – 30. 11.) budú kompostéry dostupné na zbernom dvore ("ratkárska cesta") v nasledujúcich časoch: po – ut – štv – pia: 08:00 - 14:00 hod; str.: 08:00 - 17:00 hod. V uvedených hodinách je možné prísť na zberný dvor osobne, preukázať sa občianskym preukazom a podpísať preberací protokol, na základe ktorého vám bude kompostér bezplatne vydaný.

ČO AK SI NEVIEM PO KOMPOSTÉR PRÍŠŤ OSOBNĚ?

V prvej etape bude možné požiadať o doručenie kompostéra priamo domov. Tí, ktorí nemajú auto a nemajú možnosť si kompostér sami vyzdvihnúť, môžu o doručenie požiadať telefonicky na čísle 0907 994 318 v rovna-

kých časoch (po – ut – štv – pia: 08:00 - 14:00 hod; str.: 08:00 - 17:00 hod) či mailom na toth@vpsfilakovo.sk. Pracovníci VPS budú následne kompostéry bezplatne doručovať každú stredu medzi 08:00 a 18:00 hod; po vzájomnej dohode. Pri preberaní na domácej adrese bude rovnako nutné preukázať sa občianskym preukazom a podpísať preberací protokol.

ČO DOSTANEM PO PODPÍSE PROTOKOLU?

Po podpísaní preberacieho protokolu Vám bude odovzdaný 600-litrový skladací kompostér spolu s manuálom správneho kompostovania v slovenskom aj maďarskom jazyku.

Kompostéry sú určené na zhodnocovanie kuchynského odpadu v rodinných domoch. **VPS bude popri tom aj naďalej odvázať doteraz zbieraný záhradný odpad** (lístie, konáre...). Systém zberu kuchynského odpadu z bytových domov bude spustený v budúcom roku.

Po pandemickej prestávke na hrade opäť súťažili hasiči

Prvý októbrový víkend sa niesol v znamení hasičského zápolenia. Na hrade po ročnej prestávke zorganizovali už 4. ročník súťaže Železný hasič Novohradu. Zapojilo sa do nej 30 profesionálnych i dobrovoľných hasičov z 15 miest a obcí Slovenska. Sily si zmerali v troch kategóriách – ženy, muži do 30 rokov a muži nad 30 rokov. Cieľom súťaže je podľa organizátorov priblížiť prácu záchranárov verejnosti a prilákať do svojich radov nových mladých hasičov.

Súťaž bola v tomto roku o to náročnejšia, že tradičné dve súťažné trate sklbili do jednej, preto si hasiči nemohli v polovici oddýchnuť.

Náročná súťaž pozostávala z viacerých úloh, akými boli práca s hadicami, pílenie dreva, prekonávanie tunela či prenášanie rebríka, a to všetko v ťažkom zásohnom oblečení a v dýchacom prístroji. Trať sa začínala na dolnom nádvorí a končila až na strednom hrade.

Umiestnenia - V kategórii žien obsadila prvé miesto Laura Pinčáková, druhá skončila Noémi Jakubčíaková a medailovú trojicu uzavrela Veronika Hanuliaková.

Kategóriu mužov do 30 rokov si podmanil Maroš Bošela, druhý skončil Ondrej Kubašík a na treťom mieste skončil František Ridzón. V kategórii mužov nad 30 rokov zvíťazil Anton Švore, Gábor Kelemen získal striebornú priečku a bronz si odniesol Stefan Belko.

Kam s ktorým odpadom? Prinášame prehľadný manuál

Separovanie drobného plastového, papierového, skleneného a kovového odpadu je bežnou praxou aj v našom meste už niekoľko rokov. Na tento účel slúžia ostrovčeky so špeciálnymi kontajnermi, VPS odvážajú separovaný odpad aj priamo z rodinných domov. Kam však s odpadom, ktorý nepatrí ani do komunálneho odpadu ani do separovaného zberu?

ELEKTROODPAD

Je možné zdarma odovzdať na zbernom dvore („ratkarska cesta“) od 07:00 do 14:00 hod.. Do elektroodpadu patria bežné spotrebiče z domácnosti od malých (žehlička, rádio, mikrovlnka...) až po veľké domáce spotrebiče (chladničky, mrazničky, televízory...) Nepatria sem: batérie, autobatérie, žiarivky, tonery do tlačiarne (je nutné ich vybrať pred odovzdaním tlačiarne).

VEĽKOOBJEMNÝ ODPAD

Na tieto odpady je možné objednať bezplatný odvoz od VPS dvakrát ročne na čísle 047/33 371 40 alebo osobne na VPS (Farská lúka 3). Za veľkoobjemný odpad sa považuje odpad, ktorý sa nezmestí do zbernej nádoby a nie je možné ho zaradiť do inej kategórie odpadov – nepatrí sem stavebný odpad! Patria sem najmä starý nábytok, koberce, matrace a pod.

NEBEZPEČNÝ ODPAD

Je možné odovzdať ho dvakrát ročne (na jar a na jeseň) v rámci mobilného zberu spoločnosťou Detox. O termíne vždy informujeme vopred na sociálnych sieťach, v rozhlase a na

plagátoch. Patria sem: batérie, autobatérie, žiarivky, lieky po záruke, použité oleje, farby, tonery. Nepatrí sem azbest!

STAVEBNÝ ODPAD

Stavebný odpad v menších objemoch je možné odovzdať na zbernom dvore („ratkarska cesta“) od 07:00 do 14:00 hod., väčšie objemy je nutné vyviezť na inertnú skládku (kameňolom Chrastie v smere na Ratku vpravo) po nahlásení sa vopred na čísle 0905 647 075 alebo osobne na zbernom dvore (07:00 - 14:00 hod.) Poplatok za uskladnenie stavebného odpadu je 32,20€/t bez dopravy. V prípade potreby je možné objednať odvoz za príslušný poplatok u VPS alebo u iných súkromných dopravcov. Patria sem: stavebná suť (tehly, obkladačky, omietky, úlomky betónu, staré škridle...), zemina, kamenivo.

OSTATNÝ ODPAD

Ostatný odpad odporúčame separovať na základe jeho materiálu (napríklad kovový a plechový odpad odovzdať v zberných surovinách; použité pneumatiky odovzdať v pneuservise alebo na zbernom dvore – každý obyvateľ mesta má nárok odovzdať 5ks pneumatík za rok). Iný odpad (napríklad umakart po prerábaní bytového jadra...) je možné odovzdať iba na skládku komunálneho odpadu, najbližšie sa nachádza v Lučenci. V prípade potreby je možné dohodnúť si odvoz takéhoto odpadu na skládku za poplatok na čísle 0918 684 759 alebo osobne na VPS (Farská lúka 3) či u iných súkromných dopravcov.

Október ostáva mesiacom úcty k starším aj počas pandémie

Október sa každoročne nesie v znamení „Mesiaca úcty k starším“, kedy sa konávajú podujatia pre seniorov. Vlnajší rok však túto tradíciu stopol. Prišla pandémia s množstvom obmedzení a zákazov. Napriek tomu má tento mesiac stále patriť seniorom, ktorých vieme podporiť spoločne aj inak. Kvalitu života v starobe výrazne ovplyvňujú kontakty s ľuďmi a sociálne prostredie. Ich nedostatok môže starším ľuďom spôsobiť sociálnu izoláciu, depresívne nálady, mrzutosť a zatrpknutosť. Nezabúdajme preto na nich. Myslime na ich psychickú pohodu a dajme im najavo, že tu pre nich stále sme, že si ich naďalej vážime a máme ich radi. Starajme sa o ich dennodenné potreby, pýtajme sa, ako sa cítia a čím môžeme k ich kvalitnejšiemu životu prispieť. Potešiť dokáže aj obyčajná pohľadnica pre radosť, pár riadkov v liste hodendom do schránky alebo malý darček. Nezabúdajme ich však chrániť nosením rúšok, dôslednou dezinfekciou a primeraným odstupom pri stretnutiach. Objatia a bozky nahradíme vrúcnyimi slovami, podania rúk úctivými gestami.

Rok v Klube dôchodcov

Členovia Klubu dôchodcov (KD) pri MsÚ vo Filakove sa ku komunitným aktivitám v tomto roku vrátili v letnom období, s dodržaním všetkých opatrení a nariadení. Stretnutia v priestoroch klubu mali kapacitné obmedzenia, no podarilo sa im usku-

točniť výlety do prírody – na Šomošku, či Galambu, boli tiež na kúpaliskách a užili si týždňové pobyty v Bojniciach, Dudinciach, v Piešťanoch a v Tatranskej Lomnici. V októbri spolu s výborom MsO JDS pozdravili svojich tohtoročných jubilantov na kultúrnom podujatí v MsKS. Tým, ktorí sa podujatia nemohli zúčastniť, doručili darčeky členky výboru KD v priebehu októbra.

Jednota dôchodcov oslávila výročie

Mestská organizácia Jednoty dôchodcov (MsO JDS) vo Filakove mala stále obmedzené organizovanie hromadných podujatí. V druhom štvrtroku sa začalo s pridelovaním rekreačných poukazov so štátnou dotáciou vo vybraných kúpeľných mestách. Výlety za kúpaním sa tento rok nekonali a z plánu činnosti vypadli aj oslavy MDŽ, či posedenie pri prvomájovom gulášu. Ešte vlani plánované oslavy 25. výročia vzniku MsO JDS sa podarilo uskutočniť za prísnych podmienok vo forme slávnostnej členskej schôdze v polovici septembra. Pozvaní boli aj všetci zakladajúci členovia. Za hostí sa k nim prihovoril predseda krajskej organizácie JDS Ján Hlaváč a primátor mesta Attila Agócs. Okrem slov dostali od mesta seniori vecný dar v podobe nového kávovaru. O kultúrny program sa postarali žiaci ZUŠ i naša rodáčka a členka Štátnej opery v Banskej Bystrici Katka Perencešiová – Prochádzková.

Ďalšia akcia, ktorú sa jednota

Stretnutie generácií XVI. a Blahoželania jubilantom. Foto - Zoltán Schnelzer

podarilo uskutočniť, bolo spoločné slávnostné podujatie pri príležitosti Mesiaca úcty k starším, Stretnutie generácií XVI. a Blahoželania jubilantom. Do divadelnej sály MsKS boli pozvaní všetci tohtoroční jubilanti, ktorí sú členmi Klubu dôchodcov či MsO JDS vo veku 65, 70, 75, 80, 85 a 90 rokov. Tradičné zábavy nahradil kvôli opatreniam kultúrny program. Jubilantov potešili skupina Foncsik, učiteľka ZUŠ Agnesa Tóthová a opäť Katka Perencešiová – Prochádzková, tentoraz s kvartetom 4 L'amour. Po vyše hodinovom pásme Melódií večne mladých si prebrali jubilanti svoje darčeky. Ostatní, ktorí nevedeli prísť, dostanú svoje darčeky cez svoje úsekové dôverníčky. Podujatie bolo finančne podporené formou dotácie na činnosť MsO JDS mestom Filakovo.

Ďalší rok bez stretnutia na mestskom úrade

Stretnutie jubilantov s vedením mesta, ktoré sa pravidelne konalo

pre 75, 80 a 85 ročných seniorov na mestskom úrade, sa vzhľadom na súčasnú situáciu ani tento rok konať nemôže. Na príprave darčekov a pozvánok na ich prevzatie sa však na úrade pracuje, k jubilantom sa preto určite dostanú. Na záver pripájame pozdrav všetkým seniorom od primátora Attilu Agócsa: „Mili naši jubilanti, vážení seniori. Dovoľte mi v mene svojom, v mene poslancov mestského zastupiteľstva a pracovníkov mestského úradu vyjadriť vám úprimné poďakovanie za všetko, čo ste v živote vykonali pre svojich najbližších, svojich známych, susedov i pre naše mesto. Želám vám do ďalších rokov života veľa zdravia, úspechov i radosť. Nech sa čím skôr skončí toto náročné obdobie obmedzení a izolácie, aby sme sa mohli znovu bez strachu stretávať pri všetkých aktivitách verejného a kultúrneho života. Dovtedy budte prosím, nielen vy, seniori, ale všetci vo vašom blízkom okolí, obozretní a pozorní k sebe navzájom. Spolu to zvládneme.“

Iveta Ciferová

pokračovanie zo str. 2

kanceláriou. Návrh nového štatútu poslanci prijali. Pokračovalo sa informáciou o vydaní interných smerníc v súvislosti s petíciami a sťažnosťami obyvateľov, kde sú presne vyšpecifikované podmienky a forma petícií a sťažností. Ďalším bodom rokovania bolo opätovné schválenie žiadosti o dotáciu na výstavbu druhej etapy cyklochodníka, ktorú samospráva podáva už tretíkrát. Predposledným bodom bol bod o zmene územného plánu mesta. Dôvodom bola žiadosť podnikateľského subjektu, ktorý chce na mieste podniku Beneš vybudovať

autoumývarku. Tento zámer už v inej podobe mesto raz odmietlo. Poslanec Rubint sa vyjadril, že pre takúto stavbu tam nevidí ani dopravné riešenie, súhlasí aj poslanec Eibner, ktorý dodal, že by územný plán kvôli takýmto zámerom nemenil. Poslanci návrh zamietli. Nasledoval bol o aktuálnych záležitostiach mesta, v ktorom poslanci schválili návrh na úpravu rozpočtu – presun financií rozpočtovým opatrením, o ktorý požiadali školské inštitúcie. Primátor podotkol, že tabuľky sú neprehľadné do budúcnosti by bolo dobré urobiť prehľadnejšiu dôvodovú správu s oddelením

školsťva, nakoľko je pre laickú verejnosť ťažko čitateľná.

Rokovanie sa ukončilo diskusiou, v rámci ktorej viceprimátor informoval o aktuálnej epidemiologickej situácii v meste. Najviac pozitívnych je medzi mladými vo veku od 18 do 45 rokov. Informoval o viacerých kolách očkovania, vďaka čomu sa doposiaľ v meste zaočkovalo 600 ľudí. V meste je v súčasnosti 34-percentná zaočkovanosť. Primátor doplnil, že ak sú viacčlenné skupiny, ktoré sa chcú zaočkovať, mesto rado zorganizuje ďalšie kolá. Ďalej informoval o aktuálnom priebehu investičných projektov v meste,

ako sú podlaha v telocvični FTC, rekonštrukcia vstupu do cintorína, schodiská k strieňam na hrade, denný stacionár pre seniorov, výstavba vodovodu na Tolstého ulici či zberu kuchynského odpadu, ktorý sa v meste spustí ku koncu roka.

V závere rokovania sa primátor poďakoval poslancom za účasť a ukončil zasadnutie.

Všetky zápisnice, uznesenia, materiály k rokovaniu, ako aj neskrátený videozáznam, nájdete na stránke www.filakovo.sk.

Kludia Mikuš Kováčová

Fiľakovský hrad je opäť turisticky atraktívnejší

Počas posledných rokov prebiehali v areáli stredného hradu rozsiahle stavebné práce a terénne úpravy. Dokončiť sa ich podarilo v uplynulých dňoch. Kedysi zanedbaný, neprístupný a trávou zarastený priestor tak dnes ponúka nové atrakcie pre turistov v podobe troch delostreleckých strielní – kazemát. Komplexne vyčistiť a obnoviť sa ich podarilo vďaka dotáciám z ministerstva kultúry, ktoré na projekt za posledné dva roky prispelo sumou 48-tisíc eur. Počas nich sa vďaka ďalšej podpore zo strany úradu práce na prácach podieľalo 13 nezamestnaných.

Počas prác sa komplexne upravil a zabezpečil terén stredného hradu, odstránili sa tony suty a vyčistili a obnovili tri kazematy. K nim po novom vedú oceľové schodiská, čím vznikla nová sprístupnená atrakcia pre turistov. Vďaka predchádzajúcemu úspešnému projektu Hradného múzea sa podarilo dokončiť aj odvodnenie celého nádvorja stredného hradu, čím sa vyriešil desaťročia pretrvávajúci problém s vlhnutím múrov.

Turistov budú lákať tri obnovené kazematy. Foto - MsÚ

Župa obnovila Družstevnú ulicu

Popri asfaltovaní ulíc v rézii samosprávy prešla v posledných týždňoch výraznou rekonštrukciou aj Družstevná ulica. Obnoviť ju dal Banskobystrický samosprávny kraj, ktorý je správcom cesty.

Foto - kmk

Letničky striedajú trvalky

Niektoré kvetinové záhony v centre mesta, ktoré boli doposiaľ vysádzané letničkami, počas posledných týždňov pracovníci záhradníctva VPS vysadili trvalkami. Nakoľko bolo letničkové záhony potrebné nanovo vysádzať v každom ročnom období, z kapacitných dôvodov nebolo možné zakladať nové záhony. Záhradníci si tak od pestrejších a menej náročných trvalkových záhonov sľubujú postupné rozšírenie kvetinovej výzdoby v ďalších častiach mesta.

Foto - kmk

Ocenili storočný spevokol

Pri príležitosti osláv stého výročia založenia fiľakovského Mužského speváckeho zboru Pro Kultúra získal spevokol zlatú pamätnú medailu Slovenskej republiky, ktorú im počas Kodályových dní odovzdal splnomocnenec vlády pre národnostné menšiny László Bukovszky.

Foto - archív spevokolu

Na „dušičky“ bude cintorín vymožený

Po komplexnej obnove starých chodníkov a prístupovej cesty k domu smútku na cintoríne, mesto zrekonštruovalo aj vchod pre peších. Nový prístup nie je len estetickjší, ale aj bezpečnejší.

Vchod pre peších zrekonštruovali pracovníci VPS. Foto - kmk

Na hrade pribudla praveká pec

Na nádvorí Fiľakovského hradu pribudla nová pec. Služiť bude na rôzne workshopy a ukážky vypalovania pravekej keramiky. Viac ako dva metre dlhú a trištvrte metra vysokú pec vystavalo Hájske hrnčiarstvo. Využili tradičné postupy a materiály – hlinu, piesok, slamu a vodu. „Nohami sa vyšliape stavebný materiál, zmes sa následne vyklepe a zhutní do tehál. Rebrá sa zhotovujú z liesok. Prúty, ktoré udržia klenbu pece, sa zväzujú špagátom. Na záver sa vytvorí vchod, kadiaľ sa bude prikladať drevo a vkladajú nádoby na výpal. Pec je určená na nízke výpaly do 1100 stupňov. Po vyschnutí bude čiastočne zakrytá zeminou,“ opisalo postup stavby primitívnej pece hrnčiarstvo. Hradné múzeum projekt realizovalo s finančnou podporou Oblastnej organizácie cestovného ruchu Turistický Novohrad a Podpoľanie.

Foto - FB Hájske hrnčiarstvo

Mesto má ďalšieho majstra sveta

Do nášho mesta smeruje opäť titul majstra sveta. Tentokrát sa zlatý kov podarilo vybojovať športovcom z oddielu silového trojboja FTC. Na septembrovom svetovom šampionáte federácie WUAP v Miškovci, na ktorom sa zišlo viac ako 400 pretekárov zo 14 krajín, ulúpili aj jednu striebornú medailu.

František Sajko a Ondrej Oláh. Foto - archív FS

Klub FTC na súťaži reprezentovala dvojica Ondrej Oláh a František Sajko v tlaku na lavičke. Druhú priečku a titul vicemajstra sveta sa podarilo získať trénerovi a vedúcemu ŠK Powerlifting FTC Fiľakovo Františkovi Sajkovi v kategórii masters.

Ondrej Oláh vo svojej váhovej kategórii vybojoval zlatú medailu a môže sa hrdiť titulom majstra sveta. „S výkonom Ondreja Oláha, ktorý pri teľskej váhe 67,5 kg vytlačil úctyhodných 160 kg a získal prvé miesto, som maximálne spokojný. Hlavne, keď si uvedomujem, že sme mali na prípravu len necelé štyri mesiace. Po dlhej pandemickej prestávke nebolo jednoduché začať, takpovediac, odznova, dostať sa do formy a pripraviť sa na súťaž s cieľom získať pódiové umiestnenie. Skoro ročná absencia tréningov si vybrala svoju daň, klesli sme s výkonom a pribrali sme na váhe. Pravidelný a zodpovedný tréning, aj v tých najväčších horúčavách, priniesol svoje ovocie, na ktoré sme právom hrdí,“ vyjadril sa tréner Sajko.

Fiľakovské gymnázium jubiluje

Fiľakovské gymnázium vstupuje do školského roka, ktorý bude naplnený významnými jubileami. Tento školský rok sa bude niesť v znamení 70. výročia novodobého založenia školy s vyučovacím jazykom maďarským a oslávi aj 50 rokov školy s vyučovacím jazykom slovenským. Keďže pandémia mení mnohé zvyklosti, aj oslavy a spomienky na tieto výročia nás nútia oslavovať množstvom menších udalostí. Bude to teda školský rok, v ktorom si pripomenieme výrazné úspechy školy, osobnosti z radov profesorov a bývalých študentov a aj momentky z dejín stredovekého fiľakovského gymnázia.

Prvá polovica roka 2021 sa niesla v znamení dištančného vzdelávania. Každodenne sa naši pedagógovia prihovárali našim študentom cez video hodiny a ponúkali nové vedomosti aj v čase pandémie. Využívali sa najmodernejšie počítačové programy, aby aj hodiny cez kamery boli čo najzaujímavejšie. Život sa presunul do online priestoru, ale aj tu pulzoval a priniesol škole niekoľko zaujímavých úspechov. V prvom rade musíme blahoželať Róbertovi Tomolyovi, ktorý sa v ankete Učiteľ Slovenska 2020 prebojoval do finálovej desiat-

ky najlepších učiteľov Slovenska. Zaslúžil sa o to svojimi inovatívnymi vyučovacími metódami a propagátorstvom zavádzania IKT a programovania do vyučovacieho procesu. Jeho meno sa často objavuje v súvislosti so starostlivosťou o talenty a tak toto ocenenie za ostatné roky nie je ojedinelé. V roku 2015 získal cenu Zväzu maďarských pedagógov na Slovensku, v roku 2016 Comeniovu plaketu mesta Fiľakovo a v roku 2020 cenu Bonis Bona za podporu talentovanej mládeže a Cenu mesta Fiľakovo.

V ďalších mesiacoch prebiehali študentské súťaže, hlavne recitátorské, v online priestore. Aj tu sme boli úspešní a naši študenti, pod vedením Zsuzsanny Szvorák, získali ocenenia aj na medzinárodnej úrovni - Dňoch maďarskej kultúry, Súťaži Tibora Kulcsára v umeleckom prednese, Petőfi Sándor Versmondó Találkozó, ... Výpočet úspechov za tých pár mesiacov je dlhý, ale to len ukazuje na talent našich žiakov.

Po návrate do školských lavíc sme usporiadali niekoľko tradičných akcií, najmä slávnostnú rozlúčku s končiacimi študentmi. Naši maturanti absolvovali netradičnú, administratívnu maturitu z povinných predmetov a kla-

sickú maturitu z dobrovoľných predmetov. Na konci školského roka sme tak mohli konštatovať, že sme veľmi úspešne zvládli mimoriadne ťažké obdobie pandemickej krízy a dokázali poskytnúť našim študentom množstvo možností na rozvoj.

Prvý mesiac nového školského roka bol o prípravách na vyučovanie v ďalšej vlne koronakrízy. Veríme, že nebudeme musieť opustiť klasické, prezenčné vyučovanie a v súčinnosti so žiakmi, rodičmi dokážeme zvládnuť nadvládajúce mesiace. To, že sa snažíme všetko smerovať k normálu, ukazuje, že už naši žiaci absolvovali krátke sústredenie študentského divadla Apropó, na ktorom začali študovať novú hru, ktorej premiéru netrpezlivo očakávame a na začiatok novembra pripravujeme na pôde školy už tradičnú medzinárodnú súťaž v robotike RoboSum & RoboCross.

Okrem toho v tomto školskom roku zavádzame inovatívnu novinku vo výuke anglického jazyka, a to umelú inteligenciu špeciálneho robota. V rámci regiónu sme jedinou školou, ktorá disponuje touto technológiou a aktívne ju využije vo vyučovacom procese. Aj takýmito iniciatívami chceme prispieť k dôstojným oslavám jubilea školy.

Juraj Péter, riaditeľ

Jesenné podujatia fiľakovských zborov

Fiľakovské spevácke zbory majú za sebou rušné obdobie. Mužský spevácky zbor Pro Kultúra vznikol v roku 1920 ako Magyar Dalkör a minulý rok by oslávil 100. výročie založenia. Pre nepriaznivú epidemiologickú situáciu sa však podujatie pri príležitosti storočnice uskutočnilo až 11. septembra tohto roku. Slávnostný zbor vystúpil s koncertom piesní za posledných 30 rokov a predstavil jubilejnú publikáciu História (viac ako) 100-ročného speváckeho zboru. Taktiež za organizácie Mužského speváckeho zboru Pro Kultúra sa 19. septembra uskutočnilo stretnutie speváckych zborov s názvom Spievaj, kým žiješ!, na ktorom zazneli známe hity v novom šate. Počas večera vystúpili Ženský spevácky zbor Melódia z Fiľakova, Miešaný spevácky zbor Musica Aurea zo Šiah a Komorný zbor Serly

z Lučenca, ktorí majú dlhodobé dobré vzťahy s hosťiteľom. Podujatia podporili Fond na podporu kultúry národnostných menšín, Magyar Kormány Nemzetpolitikai Államtitkársága (Štátny sekretariát maďarskej vlády pre národnostnú politiku), Banskobystrický samosprávny kraj a mesto Fiľakovo.

Dňa 4. septembra po jednapolročnej prestávke usporiadal Ženský spevácky zbor Melódia svoj tradičný slávnostný koncert v rímskokatolíckom kostole vo Fiľakove. Na trinástom ročníku stretnutia speváckych zborov pod názvom Na krídlach medzinárodných melódií vystúpilo sláčikové kvarteto Divertimento, Miešaný spevácky zbor Ozvena, spevácky zbor Maďarského parlamentu Szená-Torok, a samozrejme si publikum vychutnalo aj vystúpenie hosťiteľa. Podujatie

Foto - Zoltán Schnelczér

podporil Fond na podporu kultúry národnostných menšín. Štyridsaťročný ženský spevácky zbor Melódia je pravidelným účastníkom Kodályových dní v Galante, na ktorý boli pozvaný aj tento rok. Náklady na cestu boli hrazené z grantu Banskobystrického samosprávneho kraja. Na spomínanom festivale vystúpil aj 101-ročný mužský spevácky zbor, ktorý získal Zlatú medailu Slovenskej republiky od splnomocnenca vlády SR Lászlóa Bukovszkého.

Emese Agócs Szvorák,

Preklad: mn

Nový školský rok – opäť v laviciach

Návrat rušných školských dní už žiaci i zamestnanci ZŠ Farská lúka 64/A očakávali a do školského roka 2021/2022 vykročili s nádejou, že sa opäť vrátia bežné školské zážitky a spoločné aktivity. Prvý vyučovací deň sa niesol v znamení privítania najmladších žiakov, pasovanie prvákov prebehlo vo vyzdobenej triede, v ktorej malých školákov čakala učiteľka a uvítací balíček školských pomôcok.

Veríme, že tento školský rok si naši žiaci môžu naplno užiť aj bohatú záujmovú činnosť – pedagógovia pre nich pripravili 13 krúžkov zameraných na tvorivosť, športové aktivity, ale aj na získavanie potrebných zručností a prehĺbovanie vedomostí.

Sme radi, že sa môžeme pochváliť umiestnením v zlatom pásme celoslovenskej literárnej súťaže Hodžov novinový článok, ktoré dosiahla naša žiačka IX. A triedy L. Ivanová.

I napriek obmedzeniam sa zúčastňujeme rôznych akcií - 24. septembra sme sa opäť zapojili do verejnej zbierky pod názvom „Biela pastelka“. Organizátorom zbierky je Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska a slúži na podporu ľudí so zrakovým postihnutím. Žiaci našej školy sa tradične zapájajú do tejto výzvy a vo vestibule našej školy prebieha v tento deň verejná zbierka do zapečatenej pokladnice. Koordinátorkami tohoročnej zbierky boli žiačky L. Sznidová, L. Danyiová, V. Botošová, ktoré pod vedením vychovávateľiek Ivaničovej a Fehérvárieovej zbierali finančné prostriedky, rozdávali letáky a darček za príspevok - bielu pastelku. Všetci prispievatelia boli informovaní, na aké účely budú prostriedky použité a akým spôsobom zlepšujú životy tých, ktorí sa ocitli v neľahkej životnej situácii. Ďakujeme rodičom, žiakom, pedagógom, ktorí do verejnej zbierky prispeli a ktorým nie je ľahostajný osud tých, ktorí sú kvôli zdravotným obmedzeniam najzraniteľnejší. Opäť sa potvrdili slová známeho spisovateľa A. de Saint Exupéryho: „Dobre vidíme iba srdcom, to hlavné je očiam neviditeľné.“

Z. Sznidová, J. Ivaničová

Rubrika: Menej známe zaujímavosti z nášho mesta 70. výročie založenia filakovského múzea

V tomto roku uplynulo sedem desaťročí od vzniku prvej múzejnej inštitúcie v našom meste. V roku 2005 sa do archívu mestského múzea dostali cenné originály a kópie písomností dokumentujúcich zakladanie inštitúcie. Daroval ich Jozef Drenko mladší, syn Jozefa Drenka staršieho, ktorý bol iniciátorom založenia múzea vo Filakove.

Myšlienka zriadenia múzea sa zrodila už v roku 1941. V marci spomínaného roka sa totiž pri výkope základov protiletického krytu pred filakovskou smaltovníou odhalila kostra ženy a bronzové predmety. Pánovi Drenkovi sa podarilo zachrániť desaťkusový súbor náleзов z doby avarskej, ktoré však boli z dôvodu absencie vhodného depozitára zaslané ešte Maďarskému národnému múzeu. Medzitým sa pod jeho vedením zriadil prípravný výbor filakovského hradného múzea, ktoré plánovali vybudovať na štyroch poschodiach Bebekovej bašty. Predsedom výboru sa stal predstaviteľ františkánskeho kláštora, páter Kelemen Kőnig. Renovácii hradu však musel predchádzať historický, a následne aj archeologický výskum. Ten sa začal v roku 1944 pod vedením archeológa Jánosa Kalmára, vojna však prerušila tak proces zakladania múzea, ako i samotný výskum.

Prvé múzeum vzniklo vo Filakove v roku 1951 pod názvom Okresné vlastivedné múzeum pre okres Filakovo, neskôr pret-transformované na mestské múzeum. V roku 1967 sa do mesta prisťahovalo Okresné vlastivedné múzeum pre okres Lučenec, ku ktorému bolo mestské múzeum pričlenené ako jeho samostatné

oddelenie. V roku 1984 sa však Novohradské múzeum kvôli nevyhovujúcim priestorom odsťahovalo do Lučenca, a o 4 roky neskôr bola rozobratá aj miestna expozícia. Obrat nastal až v roku 1993, kedy Ministerstvo kultúry SR prinavrátilo časť zbierok mestského múzea Filakovu. Expozícia obnoveného múzea bola otvorená v roku 1994 v troch miestnostiach budovy Reduty (Vigadó). V apríli 2007 bola založená príspevková organizácia Hradné múzeum vo Filakove, ktorej bol delimitovaný majetok mestského múzea a pridelený do správy aj Filakovský hrad. V auguste 2008 sprístupnilo HMF na troch spodných podlažiach Bebekovej veže stálu expozíciu, ktorá oboznamuje návštevníkov s históriou mesta a hradu od prvej písomnej zmienky po zničenie pevnosti. Mestské vlastivedné múzeum bolo po niekoľkoročnej prestávke a rozsiahlej rekonštrukcii budovy opäť otvorené v roku 2014. Jeho nová stála expozícia s názvom „Od filakovskej palmy k svetoznámemu kohútovi“ je venovaná dejinám Filakova po zničení hradu, s dôrazom na históriu miestneho smaltovníckeho priemyslu.

Hradné múzeum si pripomenie toto okružle jubileum otvorením dočasnej výstavy s názvom „70. výročie založenia filakovského múzea“, ktorá predstaví históriu múzejníctva v našom meste. Na vernisáži, ktorá sa uskutoční 3. decembra, sa odovzdajú čestné ceny predstaviteľom zainteresovaných inštitúcií a pozvaným hosťom, ktorí sa významnou mierou podieľali na zveladení a fungovaní tejto pamäťovej inštitúcie.

HMF

Vedeli ste, že...

Ervin Stephani bol aj pestovateľom kvetín? Ervin Stephani, veľkostatkár z Filakova, usporiadal 25. októbra 1908 vkusne zostavenú výstavu domácich chryzantémov v zimnej záhrade svojho kaštieľa, v ktorej bola umiestnená skupina 50 zvláštnych druhov chryzantém z panského záhradníctva. Filakovské záhradníctvo Ervina Stephaniho však upútalo pozornosť už aj v roku 1906, kedy tam začala rozkvítať jedna obrovská agáva americká. Tento nádherný exemplár rozkvitol v stredovom kruhu dnešného mestského parku. Kvet začal vyháňať stonku 30. mája a 22. júna už dosahoval výšku 220 cm. Bola to taká záhradnícka atrakcia, že priviedla do úžasu i nejedného odborníka.

Na základe „A Kert“ a „Kertészeti lapok“ zostavil V. Cirbus

Si múdry aspoň ako delfín?

Prihláste sa do programu rozumieme.si 3.0

Od októbra do novembra sa môžete prihlásiť do online programu *rozumieme.si 3.0*, v ktorom sa slovensko-maďarské páry môžu od decembra do januára zúčastniť na zábavných výzvach. Organizátori vítajú prihlášky žiakov základných škôl vo veku 8-15 rokov (5.-9. ročník alebo aj odvážnych štvrtákov). Výzvy dostanú e-mailom a budú mať dva týždne na splnenie každej výzvy. Na konci série výziev, začiatkom februára, budú riešenia vyhodnotené a najlepšie príspevky budú ocenené zaujímavými cenami. Hlavné výhry sú plachtenie a pobyt na Balatone! Účasť je bezplatná, zábavné učenie zaručené! Organizátori privítajú aj prihlášky nadšených učiteľov, ktorí by chceli do programu zapojiť študentov zo svojich škôl.

Maďarsko-slovenský výmenný program *rozumieme.si - cseregyerek* začal v školskom roku 2017/2018 ako občianska iniciatíva tímu rodičovských organizátorov. Maďarské deti mohli dva týždne navštevovať a chodiť do školy so svojimi slovenskými „súrodencami“ a potom slovenské deti navštevovali maďarské rodiny. V druhom roku sa počet účastníkov zdvojnásobil a väčšina z nich sa prihlásila na ďalšiu sériu. Kvôli pandémie sa však 3. a 4. séria uskutočnila online, pričom sa do nich zapojilo mnoho nových účastníkov – celkovo sa zapojilo 92 maďarských a slovenských detí. Keďže rôzne online výzvy sa ukázali ako veľmi úspešné, online verzia zostane súčasťou programu. Deti mali možnosť vyhrať hodnotné ceny a zažiť dobrodružstvo, keďže niektoré z nich sa zúčastnili plavby a dovolenky na Balatone, iné strávili niekoľko dní na hausbóte. Najzaujímavejšie štyri dni na konci leta mohli slovensko-maďarskí „súrodenci“ stráviť v zážitkovo-vzdelávacom kempe *rozumieme.si* v malebnom prostredí Kokavy nad Rimavicou.

V piatej sezóne 2021/22 organizátori program ďalej rozvíjajú a ponúkajú gamifikovaný herný formát, ktorý dáva zúčastneným deťom veľkú mieru slobody, keďže každý si môže vybrať konkrétne online alebo offline aktivity, ktoré chce využiť na rozvoj svojich

jazykových zručností a rozšírenie vedomostí o kultúre svojich súrodencov. Za každú aktivitu budete môcť získať body a na základe získaných bodov dosiahnuť rôzne úrovne. Teraz, na jeseň sa začne online výzva a na jar a v lete – po prekonaní epidémie – sa uskutoční klasická výmena detí a návštevy medzi slovenskými a maďarskými rodinami. Za tieto online a offline aktivity je možné získať najviac bodov. Ďalšie body môžete získať aj sledovaním filmov, návštevou divadla, čítaním, pozieraním videí, tvorbou prezentácií a mnohým ďalším, dokonca aj tým, že do programu zapojíte viac výmenných detí.

Zástitu nad programom *rozumieme.si - cseregyerek* prevzala prezidentka Slovenskej republiky Zuzana Čaputová. Podporuje ho Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR a Fond na podporu kultúry národnostných menšín.

Čo majú spoločné delfín v názve tohto článku a program *rozumieme.si*? Nie sme jediným druhom, ktorý sa učí cudzie jazyky. Na novozélandskom pobreží sa každoročne stretávajú obrovské roje dvoch druhov delfínov: delfínov skákavých a kosatiek čiernych. Delfíny si navzájom osvojili vokalizácie a sú schopné spolu komunikovať natoľko, aby mohli spolu loviť. Delfíny sa naučia ten cudzí jazyk ešte ako mláďatá tým, že sa skamarátia s mláďatami druhého druhu. Tieto kamarátstva sú na celý život a každý rok, keď sa stretnú, sa rozpoznajú.

Si taký múdry ako delfín? V tom prípade ťa s radosťou čakáme v programe *rozumieme.si 3.0*!

Viac informácií a prihlášku nájdete na www.rozumieme.si alebo na sociálnej sieti: www.facebook.com/rozumieme.si.

Andrea Illés Kósik,

preklad: mn

Rubrika: Športové výsledky

FUTBAL TIPOS III. liga Stred 24. Ladislav Beňo 28:35,24
9. kolo 26. 09.
 FTC Filakovo - Tatran Oravské Veselé 2:2 (0:1, 2:1)
 (góly: Iboš, Kovanič)

10. kolo 3. 10.
 FK Podkonice - FTC Filakovo 1:4 (1:1, 0:3)
 (Lovyniuk - 2 góly, Iboš - 2 góly)

11. kolo 17. 10.
 TJ Jednota Bánová - FTC Filakovo 0:0

13. kolo 24. 10.
 FTC Filakovo - TJ Baník Kalinovo 1:1 (gól Kovanič)

BEH

3. 10. Medzinárodný maratón mieru, KE
 (7000 účastníkov na 4 tratiach) maratón kat/abs
 286/721 Zoltán Illés 4:31:13
 polmaratón kat/abs
 85/903 Ladislav Riecky 1:58:03
 81/401 Ingrid Havranová Péterová 02:05:44
 81/541 Laura Petróc 02:25:29

18. 09. Nočný beh mestom Lučenec
 (357 účastníkov, 6 km)
 - **muži nad 18 r.**
 6. Marian Šimon 21:54,23
 15. Adrián Ferencz 25:17,49
 22. Ladislav Riecky 26:35,04
 - **muži nad 40 r.**
 15. Zoltán Illés 26:36,20

FLORBAL I. Liga žien

9. 10. FTC Filakovo - EXEL Snipers Bratislava 4:10
10. 10. FTC Filakovo - Tempish CAPITOL 1:20
23. 10. FTC Filakovo - Meteníci Likavka 6:7
24. 10. FTC Filakovo - JSC Wild Girls Čadca 6:7 pp

JAZDECTVO

15. 09. CENA CARMINY, RS
 Hobby parkúr, 70 cm
 2. Zuzana Kováčová / Mysun
 11. Zuzana Kováčová / Rio
 Skok "ZM", 80 cm
 11. Zuzana Kováčová / Mysun

CYKLISTIKA

6 - 10. 10. Grand Prix Chantal Biya, Kamerun.
 Dávid Kaško v tíme reprezentácie Slovenska obsadil celkové 21. miesto. Zvítazil jeho tímový kolega Lukáš Kubiš.

Zoltán Illés

Foto - Alexander Mede

Divadelná sezóna so slovenskými, s maďarskými, rómskymi a židovskými divadlami

Séria divadelných predstavení je vo Filakove tradičným podujatím. Medzinárodný divadelný festival organizuje Mestské kultúrne stredisko vo Filakove už po ôsmykrát. Tento rok sa pod záštitou festivalu predstavili/predstavujú maďarské, slovenské, rómske a židovské divadlá a súbory zo Slovenska a Maďarska.

V júli si diváci na festivale UD-Vart mohli pozrieť komédiu Le-fitymálva v podaní židovského divadla Gólem z Budapešti, a v rámci podujatia Palócke dni a Dni mesta obecenstvo čakalo bezplatné slovenské predstavenie Pán Strom od Radošínskeho nai-vného divadla. Letné divadielkova-nie zároveň ponúklo slovenské, maďarské a rómske detské pred-stavenia v rámci Mestského dňa detí (MeseFigurák, Paramisi Tár-sulat, Divadlo z domčeka) a det-ského programu podujatia Palócke dni a Dni mesta (Bárányfelhő Kompania, Mestské divadlo Acto-res Rožňava, MeseFigurák, Veled Kerek).

MsKS pripravilo pre milovníkov divadla na jesenné mesiace predstavenia v maďarskom a slovenskom jazyku. V septembri sa publiku predstavilo Divadlo Kumšt Teatro so slovenskou komédiou Chlieb s maslom. Predstavenie bolo takmer vypredané a diváci si vychutnali výkony známych hercov. Branislav Deák bol členom viacerých divadiel vrátane Slovenského národného divadla a účinkoval vo viacerých populárnych televíznych seriáloch. Martin Mňahončák účinkoval v Národnom divadle, v českých a londýnskych divadlách a objavil sa aj vo filme a televízii. Dominika Žiaranová sa stala známou vďaka seriálu Búrlivé víno. Juraj Loj sa objavil vo viace-

Foto - MsKS

rých filmoch a seriáloch, naposledy ako jedna z hlavných postáv v seriáli Slovania.

V októbri zavítalo do Filakova Jókaiho divadlo z Komárna s komédiou PRAH od Györgya Spiróa. Jednou z postáv v hre bola Xénia Molnár. Herečka, ktorá pochádza z Radzoviec, už zahrála množstvo úloh v maďarských kamenných divadlách na Slovensku i v maďarských a slovenských filmoch (Világszám, Kruté radosti, Marhuľový ostrov). Jej partnerom bol Attila Mokos, ktorý má za sebou množstvo úspešných divadelných resp. maďarských, slovenských a českých filmových úloh (Marhuľový ostrov, 7 dní hriechů, Učiteľka, Príprava na spolužitie na dobu neurčitú). Komédiu režíroval Zsolt Anger, ktorý sa okrem divadelných úloh objavil aj v seriáloch ako Zlatý život a Učiteľ.

Sezóna sa ešte neskončila a MsKS plánuje ďalšie predstavenia – pre dospelých a študentov –, ktoré však stále závisia od epidemickej situácie. Kultúrne stredisko bude milovníkov divadla priebežne informovať o ďalších programoch divadelného festivalu.

VIII. Medzinárodný divadelný festival a Letné divadielkova-nie podporil Fond na podporu kultúry národnostných menšín, predstavenie Radošínskeho nai-vného divadla podporil Fond malých projektov Interreg V-A Sloven-sko-Maďarsko.

Andrea Illés Kósik,
 riaditeľka MsKS

Tiráž

Filakovské zvesti – bezplatný mesačník samosprávy

Reg. č. MK SR – EV 3379/09 | ISSN 1336 65 21

Vydáva a distribuuje: Mestský úrad Filakovo, Radničná 25, 986 01 Filakovo. IČO: 00316075, tel./fax: 047/4381001, email: mesto@filakovo.sk

Tlač: Alfa print s.r.o., Robotnícka 1/D, 036 01 Martin

Vychádza v náklade 3700 ks v posledný deň mesiaca.

Autorské práva vyhradené. Akékoľvek ďalšie rozmnožovanie textov, fotografií a grafičky je možné len s písomným súhlasom vydavateľa. Vydavateľ nie je zodpovedný za obsah a pravdivosť zverejnených inzerátov a za prípadné spôsobené škody. Uzávierka materiálov do čísla je do 15. dňa v mesiaci. Redakcia si vyhradzuje právo príspevky došlé po skončení uzávierky neuverejniť. Ostatné príspevky si v prípade potreby vyhradzuje právo skrátiť, redakčne upraviť alebo aj neuverejniť. Anonymné, hanlivé a politicky angažované príspevky nezverejňujeme.

Redakcia

Šéfredaktorka: Mgr. Klaudia Mikuš Kováčová (kmk), email: tlacove@filakovo.sk

Zástupkyňa šéfredaktorky: Mgr. Andrea Illés Kósik (ika), email: andrea.illes.kosik@filakovo.sk

Redaktorka: Iveta Cíferová (ic), email: iveta.ciferova@filakovo.sk

Sadzba: Mgr. Klaudia Mikuš Kováčová, email: tlacove@filakovo.sk

Preklady: Mgr. Silvia Dubovská (sd), Mgr. Monika Nagypová (mn), Júlia Farkašová (jf), Mgr. Lucia Deák Szóke (dszl), Bc. Denisa Pócsaová (dp)

Redakčná rada: Mgr. Klaudia Mikuš Kováčová (predsedníčka), Mgr. Andrea Illés Kósik, Iveta Cíferová, Ing. László Kerekes, Margita Oroszová, Emese Szvorák, Vladimír Cirbus

Spolupracujú: Mestské kultúrne stredisko (MsKS), Novohradské turisticko-informačné centrum (NTIC), Hradné múzeum Filakovo (HMF), Zoltán Illés (zi)